

Валентина СТРИЛЕЦЬ,

(Полтава, Україна)

ЗМІСТ ІНФОРМАЦІЙНО-ТЕХНОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФІЛОЛОГІВ

Однією з вимог сучасного ринку праці, яка висувається перед фахівцями з філології і, зокрема, перекладу, є володіння інформаційно-комунікаційними технологіями (ІКТ) (автоматизованими системами перекладу, електронними словниками, пошуковими системами й засобами електронної комунікації) для забезпечення більшої швидкості й якості виконання письмового перекладу текстів різних жанрів. Це підтверджує необхідність виокремлення в складі компетентності у письмовому перекладі інформаційно-технологічної компетентності, що «системно поєднує в собі знання, уміння, навички, досвід інформаційної діяльності та використання технічних засобів, ціннісні орієнтації, інформаційний світогляд та особистісні якості фахівця, що є необхідними та достатніми для ефективного здійснення професійної діяльності, у тому числі засобами інформаційних технологій, у конкретній професійній ситуації з метою виконання робочого завдання або вирішення проблеми та отримання оптимального результату». [2, с. 7 – 8].

Аналіз науково-методичної літератури [1; 2], а також урахування специфіки професійної діяльності сучасного перекладача в умовах професійно спрямованого інформаційно-комунікаційного середовища (етапів письмової перекладацької діяльності; інструментів ІКТ, володіння якими уможливить оптимізацію виконання завдань кожного етапу) дозволив нам виділити складники зазначеної компетентності: інформаційно-аналітичний, інструментальний і комунікативний. Розглянемо детальніше зміст кожного з них.

Інформаційно-аналітичний компонент включає знання, навички і вміння, необхідні майбутньому перекладачу для здійснення пошуку, відбору й

опрацювання інформації з Інтернет-ресурсів (довідників, сайтів професійних спільнот і компаній тощо), її збереження та обміну. Це – декларативні знання про функціональні можливості пошукових систем, процедурні знання про технологію їх використання та відповідні навички; вміння аналізувати, відбирати, класифікувати необхідну інформацію.

Інструментальний компонент компетентності, що розглядається, пов'язаний із використанням власне перекладацьких програмних продуктів: автоматизованих систем перекладу й електронних словників. Популярними в перекладацькій спільноті й затребуваними на ринку перекладацьких послуг є автоматизовані системи перекладу SmartCAT, Trados та їхні аналоги, які поєднують функціональні можливості пам'яті перекладів (*TM – translation memory*), машинного перекладу й управління глосаріями. Деякі з цих систем, зокрема SmartCAT, пропонують режим спільної роботи команди перекладачів з одним документом. Серед електронних словників перекладачі-практики виділяють, у першу чергу, Lingvo, який працює в режимі off-line, та on-line словник multitrans. Отже, інструментальний компонент має охоплювати декларативні знання про функціональні можливості зазначених програмних продуктів, процедурні знання про технологію їх використання та відповідні навички; вміння вибирати із словника релевантну конкретному контексту лексичну одиницю, аналізувати запропоновані системою варіанти перекладу сегменту і відбирати найбільш прийнятний, редагувати запропонований програмою/партнером варіант сегменту, редагувати перекладений у межах автоматизованої системи текст. До цього компоненту інформаційно-технологічної компетентності слід також включити знання, навички і вміння, необхідні для оформлення кінцевого продукту перекладу в такому форматі, який вимагається замовником.

Комунікативний компонент обумовлений інтерактивним характером перекладацької діяльності, яка передбачає обговорення із роботодавцем / замовником умов виконання завдання, з'ясування вузькогалузевих питань із фахівцями, спілкування з членами перекладацької команди під час виконання

спільного проекту в ролі перекладача, редактора чи менеджера проекту, обмін досвідом із перекладачами-професіоналами. Реалізація відповідної комунікації в умовах інформаційно-комунікаційного середовища вимагає наявності декларативних знань про функціональні можливості таких засобів, як електронна пошта, чат, форум, соціальні мережі; процедурних знань про технологію їх використання та відповідних навичок; умінь спілкуватися за допомогою електронних засобів комунікації.

Конкретизація змісту інформаційно-технологічної компетентності допоможе в розробці системи вправ для формування письмової перекладацької компетентності майбутніх філологів-перекладачів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Алферова Д.А. Модульное обучение переводу научно-технических текстов с использованием информационных технологий: автореф. дисс. ... канд. пед. наук: спец. 13.00.02 – теория и методика обучения и воспитания (иностранный язык, уровень профессионального образования) / Д.А. Алферова. – М., 2010. – 26 с.
2. Колос Ю.З. Формування інформаційно-технологічних компетентностей майбутніх перекладачів у процесі фахової підготовки: автореф. дис. ... канд. пед. наук: спец. 13.00.04 «Теорія та методика професійної освіти» / Ю.З. Колос. – К., 2010. – 20 с.